

5. 1. 2018

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Valorizace náhrad pro zdravotně poškozené zaměstnance nebo jejich pozůstalé

Nařízením vlády č. [406/2017](#) Sb., vyhlášeným ve Sbírce zákonů 7. 12. 2017, [1] se jako každý rok zvyšují renty - náhrady za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti (nebo při uznání invalidity) vzniklé pracovním úrazem nebo nemocí z povolání, tedy pro samotné poškozené, jakož i pro jejich případné pozůstalé, pakliže poškozený v důsledku pracovního úrazu nebo nemoci z povolání zemřel - náhrady nákladů na výživu pozůstalých.

Průměrný výdělek rozhodný pro výpočet náhrady, již dříve případě zvýšený podle pracovněprávních předpisů, se zvyšuje o 3,5 %. Analogické valorizační opatření lze očekávat i pro vojáky a policisty (příslušníky bezpečnostních sborů) postižené služebním úrazem nebo nemocí z povolání.

Tato sociální a pracovně-právní problematika byla, včetně jejího legislativního vývoje (historie), základů právní úpravy nároku na náhrady (renty) a mechanismu jejich výpočtu, popsána již dříve v souvislosti s předchozími valorizacemi v minulých letech, včetně změny právní úpravy (zákoníku práce) v r. 2015. [2] [3] Uvedme tedy jen, že výpočet náhrady za ztrátu na výdělků se provádí tak, že se vychází z průměrného výdělků před vznikem škody a z výdělků dosahovaného po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání, s připočtením případného invalidního důchodu poskytovaného z téhož důvodu.[4] (Ke snížení invalidního důchodu pro souběh s jiným důchodem podle právních předpisů o důchodovém pojištění, ani k výdělků zaměstnance, kterého dosáhl zvýšeným pracovním úsilím - např. v důsledku práce přesčas, se nepřihlíží. Dosahuje-li naopak zaměstnanec ze své viny nižšího výdělků než ostatní zaměstnanci vykonávající u zaměstnavatele stejnou práci nebo práci téhož druhu, považuje se za výdělek po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání průměrný výdělek, kterého dosahují tito ostatní zaměstnanci.) Je-li zjištěný resp. stanovený výdělek zaměstnance po pracovním úrazu nebo nemoci z povolání s připočtením případného invalidního důchodu nižší než jeho průměrný výdělek před vznikem škody, pak je zaměstnavatel povinen tento rozdíl dorovnat náhradou za ztrátu na výdělků. (Dojde-li u poškozeného ke zvýšení dosahovaného výdělků nebo zvýšení invalidního důchodu, sníží se mu poskytovaná náhrada za ztrátu na výdělků.)

Při výpočtu náhrady nákladů na výživu pozůstalých se vychází z průměrného výdělků zaměstnance zjištěného před jeho smrtí s tím, že pokud zemřelý před svou smrtí poskytoval nebo byl povinen poskytovat výživu jedné osobě, pak náhrada nákladů na výživu pozůstalých činí 50 % uvedeného průměrného výdělků, pokud poskytoval nebo byl povinen poskytovat výživu více osobám, činí náhrada 80 % průměrného výdělků. Je-li tedy více pozůstalých splňujících uvedenou podmínku, rozdělí se náhrada mezi ně.

Valorizace probíhají opakovaně a navazují na sebe

Průměrný výdělek rozhodný pro výpočet náhrady se aktuálně k 1. lednu 2018 upravuje tak, že průměrný výdělek rozhodný pro výpočet náhrady se zvyšuje o 3,5 %. Zdůrazněme znovu pro správný matematický postup, že příslušnou procentní sazbou se zvyšuje rozhodný průměrný výdělek, nikoliv samotná náhrada! Za základ výpočtu se bere průměrný výdělek před vznikem škody, který byl v převážné většině případů již dříve valorizován. Výpočet každé náhrady se musí důsledně provést od

okamžiku vzniku škody, tedy vzniku nároku na náhradu, neboť jednotlivé valorizace na sebe navazují, a proto jedna případná nepřesnost působí řetězově na výpočet ostatních - navazujících. Přehled dosavadních, přechozích valorizačních předpisů je obsažen v poznámce pod čarou č. 2 v aktuálním nařízení vlády č. [406/2017](#) Sb.

Přechodná ustanovení čili Kdo má a kdo nemá na valorizaci nárok, kdo musí a kdo o ni nemusí žádat

Naposledy došlo k valorizaci s účinností od 1. ledna 2017. Oprávněným, kterým vznikl nárok na náhradu po 31. prosinci 2016, valorizace provedena nebyla. Týká se jich až aktuální valorizace. Podobně vznikl-li nárok na náhradu po 31. prosinci 2017, valorizace se neprovede, těchto oprávněných se bude týkat zase až valorizace další.

Valorizace je automatická, provede se bez žádosti zaměstnance nebo pozůstalých. Na žádost zaměstnance se provede v případech, kdy mu náhrada za ztrátu na výdělků nepřislušela pouze v důsledku zvýšení invalidního důchodu podle právních předpisů o sociálním zabezpečení, nebo o důchodovém pojištění. (Valorizace se provede na žádost zaměstnance i v případech, kdy mu náhrada za ztrátu na výdělků nepřislušela, protože to neumožňovalo ust. § 195 odst. 2 zákona č. [65/1965](#) Sb., zákoník práce, účinné před 1. červnem 1994.)



Richard W. Fetter,

autor je právníkem specializujícím se na občanské a pracovní právo

[1] Kdy je odevzdán příspěvek redakci.

[2] Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[3] Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[4] Viz též rozsudek Nejvyššího soudu ČR spis. zn. 21 Cdo 3009/2016, ze dne 26. 6. 2017, k odčítání částky 220 Kč od poskytovaného invalidního důchodu při výpočtu náhrady za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti jako rozdílu mezi průměrným výdělkem před vznikem škody a výdělkem dosahovaným po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání s připočtením případného invalidního důchodu pobíraného z téhož důvodu.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | [www.epravo.cz](#)

Další články:

- [Proměna definice závislé práce a konec postihování pracovníků: Analýza dopadů připravovaného zákona o platformové práci](#)

- [Odpovědnost zaměstnavatele a zaměstnance v souvislosti s využitím umělé inteligence](#)
- [Nový návrh zákona o platformové práci - 2. díl: Redefinice závislé práce](#)
- [Home office v Česku, Německu a Rakousku: je česká právní úprava práce na dálku dostatečně flexibilní?](#)
- [Postoupení pohledávky na náhradu škody v pracovněprávních vztazích](#)
- [Návrh zákona o digitálních platformách přináší více, než se na první pohled zdá](#)
- [Odposlechy na pracovišti, policejní vyšetřování a skončení pracovního poměru](#)
- [Odpovědnost zaměstnance za schodek](#)
- [Konec improvizace v odměňování: zamyšlení nad návrhem transpozice směrnice o transparentním odměňování](#)
- [Nový návrh zákona o platformové práci - 1. díl](#)
- [Genderový audit jako strategický nástroj zaměstnavatele: Jak se připravit na implementaci směrnice 2023/970?](#)